

๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓

รายวิชา วิทยาการคำนวณ

รหัสวิชา ว23104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

ครูผู้สอน ครูเจนจิรา โคตรวงศ์

ครูอลงกรณ์ สุวรรณเพชร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การจัดการข้อมูล ตัวชี้วัด

- ว 4.2 ม.3/2 รวบรวมข้อมูล ประมวลผล ประเมินผล นำเสนอข้อมูล และสารสนเทศ ตามวัตถุประสงค์โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือบริการบนอินเทอร์เน็ตที่หลากหลาย
- ว 4.2 ม.3/3 ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล วิเคราะห์สื่อและผลกระทบจากการให้ข่าวสารที่ผิด เพื่อการใช้งานอย่างรู้เท่าทัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

การจัดการข้อมูล เรียนเพื่ออะไร ?

เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงลึก
หาคคุณค่าของข้อมูล ช่วยสร้างมูลค่าของข้อมูล
ในด้านต่างๆ หรือแก้ไขปัญหในชีวิตประจำวันได้

หน่วยนี้เรียนอะไร ?

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชื่อหน่วย **การจัดการข้อมูล** (8 ชั่วโมง)

- การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา (1 ชั่วโมง)
- การเก็บรวบรวมข้อมูล (1 ชั่วโมง)
- การจัดเตรียมข้อมูล (1 ชั่วโมง)
- การประมวลผลข้อมูลด้วยสถิติเบื้องต้น (1 ชั่วโมง)
- การนำเสนอข้อมูล (1 ชั่วโมง)
- การพัฒนาโครงการงาน (มินิโปรเจกต์) (3 ชั่วโมง)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุปัญหาและเงื่อนไขจากสถานการณ์ที่กำหนด
2. ระบุข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหา

คำถาม

นักเรียนเคยพบปัญหาใดบ้างที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
หรือในชุมชนแล้วต้องการแก้ปัญหาเหล่านั้นให้หมดไป

ทำไมจึงต้องการจะแก้ปัญหานั้น

ตัวอย่าง

นักเรียนว่าปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากสิ่งใดบ้าง
และสาเหตุของปัญหานั้นเกิดจากอะไร (รวมทั้งอธิบาย)

สรุปประเด็นอภิปราย

ถ้าต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องใช้ข้อมูลอะไรบ้างและจะต้องเก็บข้อมูลจากใคร

เตรียมใบความรู้ที่ 1.1

เรื่อง การจัดการข้อมูล

ใบความรู้ที่ 1.1 การจัดการข้อมูล

ปัจจุบันรอบตัวเรามีข้อมูลอยู่มากมายมหาศาล แต่ละวันข้อมูลเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับเรา ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้เราสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้อย่างสะดวกรวดเร็ว คนที่สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการทำงานและการเรียนรู้ให้ตรงตามความต้องการได้มากที่สุด ก็จะได้เปรียบกว่าบุคคลอื่นในการเรียนรู้และการทำงาน

การจัดการข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจประกอบด้วย การนิยามปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

1. การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

ในการจัดการข้อมูล สิ่งแรกที่ต้องดำเนินการคือ วิเคราะห์จุดประสงค์ในการนำข้อมูลมาใช้ การนิยามและวิเคราะห์ปัญหาจะทำให้ทราบความต้องการที่ชัดเจนและครบถ้วน โดยการนิยามปัญหาเป็นการระบุถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาที่เป็นไปได้ทั้งหมด หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการจากการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาเป็นการกำหนดขอบเขตของปัญหา การกำหนดขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา เช่น ข้อมูลที่ต้องการ ชนิดข้อมูล แหล่งข้อมูล ปริมาณข้อมูล

ตัวอย่างที่ 1.1 การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

โรงเรียนแห่งหนึ่งได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สำหรับนักเรียนชั้น ม.1-3 โดยให้แบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน เพื่อปลูกผักปลอดสารพิษที่สนใจกลุ่มละ 1 แปลง แล้วนำไปจำหน่ายให้แก่สหกรณ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นการฝึกอาชีพและสร้างรายได้ ในตอนเริ่มต้นโรงเรียนมีทุนสนับสนุนให้กลุ่มละ 100 บาท เพื่อใช้สำหรับจัดหาเมล็ดพันธุ์ผักและดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เมื่อจบภาคเรียนต้องมีการสรุปการทำกิจกรรม และนำส่งเงินทุนคืนให้โรงเรียน ส่วนกำไรนักเรียนจะได้รับไป

โรงเรียนต้องการทราบว่านักเรียนปลูกผักชนิดใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าไร ส่วนใหญ่ปลูกผักชนิดใด และผลประกอบการโดยเฉลี่ยแล้วได้กำไรหรือขาดทุน

การจัดการข้อมูล

การจัดการข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือตัดสินใจ ประกอบด้วย การนิยามปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

1. การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

สิ่งแรกที่ต้องดำเนินการคือ วิเคราะห์จุดประสงค์
ในการนำข้อมูลมาใช้ การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา
จะทำให้ทราบความต้องการที่ชัดเจนและครบถ้วน

1. การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

โดยการนิยามปัญหา เป็นการระบุถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาที่เป็นไปได้ทั้งหมด หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการจากการแก้ปัญห การวิเคราะห์ปัญหาเป็นการกำหนดขอบเขตของปัญหา

1. การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

การกำหนดขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา เช่น ข้อมูลที่ต้องการ
ชนิดข้อมูล แหล่งข้อมูล ปริมาณข้อมูล

ศึกษาตัวอย่างที่ 1.1

การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

ตัวอย่างที่ 1.1 การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา
โรงเรียนแห่งหนึ่งได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สำหรับนักเรียนชั้น ม.1-3 โดยให้แบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน เพื่อปลูกผักปลอดสารพิษที่สนใจกลุ่มละ 1 แปลง แล้วนำไปจำหน่ายให้แก่สหกรณ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นการฝึกอาชีพและสร้างรายได้ ในตอนเริ่มต้นโรงเรียนมีทุนสนับสนุนให้กลุ่มละ 100 บาท เพื่อใช้สำหรับจัดหาเมล็ดพันธุ์ผักและดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เมื่อจบภาคเรียนต้องมีการสรุปการทำกิจกรรม และนำส่งเงินทุนคืนให้โรงเรียน ส่วนกำไรนักเรียนจะได้รับไป

โรงเรียนต้องการทราบว่านักเรียนปลูกผักชนิดใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าไร ส่วนใหญ่ปลูกผักชนิดใด และผลประกอบการโดยเฉลี่ยแล้วได้กำไรหรือขาดทุน

ศึกษาตัวอย่างที่ 1.1

การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

คำถามจากตัวอย่างที่ 1.1

โรงเรียนแห่งหนึ่งได้จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สำหรับนักเรียนชั้น ม.1-3 โดยให้แบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน เพื่อปลูกผักปลอดสารพิษ ที่สนใจกลุ่มละ 1 แปลง แล้วนำไปจำหน่ายให้แก่ สหกรณ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นการฝึกอาชีพและสร้างรายได้ ในตอนเริ่มต้นโรงเรียนมีทุนสนับสนุนให้กลุ่มละ 100 บาท เพื่อใช้สำหรับจัดหาเมล็ดพันธุ์ผัก และดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เมื่อจบภาคเรียนต้องมีการสรุปการทำกิจกรรม และนำส่งเงินทุนคืนให้โรงเรียน ส่วนกำไรนักเรียนจะได้รับไป

โรงเรียนต้องการทราบว่านักเรียนปลูกผักชนิดใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าไร ส่วนใหญ่ปลูกผักชนิดใด และผลประกอบการโดยเฉลี่ยแล้วได้กำไรหรือขาดทุน

จากสถานการณ์สามารถนิยามปัญหาได้ดังนี้

1. นักเรียนปลูกผักชนิดใดบ้าง
2. มีการปลูกผักแต่ละชนิดเป็นจำนวนเท่าไร
3. นักเรียนปลูกผักชนิดใดมากที่สุด
4. ผลประกอบการโดยเฉลี่ยได้กำไรหรือขาดทุน

คำถามจากตัวอย่างที่ 1.1

จากสถานการณ์สามารถนิยามปัญหาได้ดังนี้

1. นักเรียนปลูกผักชนิดใดบ้าง.....
2. มีการปลูกผักแต่ละชนิดเป็นจำนวนเท่าไร.....
3. นักเรียนปลูกผักชนิดใดมากที่สุด.....
4. ผลประกอบการโดยเฉลี่ยได้กำไรหรือขาดทุน.....

1. การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

เมื่อนิยามปัญหาได้แล้ว ในขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อให้เข้าใจปัญหาและกำหนดสาระของปัญหา ดังนี้

1. ข้อมูลที่ต้องการ คือ ชื่อกลุ่ม ระดับชั้น ชนิดของผัก
ที่แต่ละกลุ่มปลูก รายได้จากการจำหน่ายผัก

1. การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

1. ข้อมูลที่ต้องการ คือ ชื่อกลุ่ม ระดับชั้น ชนิดของผัก
ที่แต่ละกลุ่มปลูก รายได้จากการจำหน่ายผัก
2. แหล่งข้อมูลหรือกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนที่ทำการปลูกผัก
ปลอดสารพิษในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
3. ปริมาณข้อมูล คือ จำนวนกลุ่มที่ปลูกผักทั้งหมด

กิจกรรมที่ 1.1

การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์
แล้วตอบคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ แล้วตอบคำถาม
สถานการณ์

โรงเรียนแห่งหนึ่ง ต้องการจัดการเรียนรู้
ในลักษณะของกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้กับ
นักเรียนชั้นม.3 จำนวน 7 กิจกรรม แต่สามารถ
เปิดสอนได้ภาคเรียนละ 3 กิจกรรม

ในฐานะที่นักเรียนเป็นประธานนักเรียน
ที่ได้รับภาระงานจากโรงเรียน ให้สำรวจความ
ต้องการเรียนของนักเรียนว่า ต้องการเรียน
กิจกรรมใด และให้นำเสนอ 3 กิจกรรมกับครู
เพื่อเปิดสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของนักเรียนในโรงเรียนมากที่สุด

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

เตรียมตัว

นำเสนอกิจกรรมที่ 1.1 การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 1.1 การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

สมาชิกกลุ่มที่ .....

1. .... 2. ....
3. .... 4. ....

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ แล้วตอบคำถาม
สถานการณ์

โรงเรียนแห่งหนึ่ง ต้องการจัดการเรียนรู้
ในลักษณะของกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้กับ
นักเรียนชั้น ม.3 จำนวน 7 กิจกรรม แต่สามารถ
เปิดสอนได้ภาคเรียนละ 3 กิจกรรม

ในฐานะที่นักเรียนเป็นประธานนักเรียน
ที่ได้รับการงานจากโรงเรียน ให้สำรวจความ
ต้องการเรียนของนักเรียนว่า ต้องการเรียน
กิจกรรมใด และให้นำเสนอ 3 กิจกรรมกับครู
เพื่อเปิดสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของนักเรียนในโรงเรียนมากที่สุด

1. ปัญหาจากสถานการณ์ คือ .....

2. เงื่อนไข/ข้อกำหนด ตามสถานการณ์ คือ .....

3. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องนำมาใช้ในการแก้ปัญหา .....

นำเสนอกิจกรรมที่ 1.1

การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

ใบกิจกรรมที่ 1.1
การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

สมาชิกกลุ่มที่   6

1. ชวีน	นภน้อย	1	2. สิริชัย	ธาวศิริ	9
3. กนกพัฒน์	สุนทธร	8	4. พงกรณ์	ชินวงศ์	13
			จันทารักษ์	อินทรวีชัย	16

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ แล้วตอบคำถาม
สถานการณ์

โรงเรียนแห่งหนึ่ง **ต้องจัดการลดคอร์สเรียน** **ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** เพราะมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาต้น 3 จำนวน 7 กิจกรรม แต่สามารถเปิดสอนได้ภาคเรียนละ 3 กิจกรรม

ในฐานะที่นักเรียนเป็นประธานนักเรียน ได้รับภาระงานจากโรงเรียน ให้สำรวจความต้องการเรียนของนักเรียนว่า ต้องการเรียนกิจกรรมใด และให้นำเสนอ 3 กิจกรรมกับครู เพื่อเปิดสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนมากที่สุด

1. ปัญหาจากสถานการณ์ คือ ต้องการทราบความต้องการของนักเรียนว่าต้องการเรียนกิจกรรมใด
2. เงื่อนไข ข้อกำหนด ตามสถานการณ์ คือ เปิดสอนได้ภาคเรียนละ 3 กิจกรรม
3. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องนำมาใช้ในการแก้ปัญหา
  1. ความต้องการของนักเรียน ว่าต้องการเรียนกิจกรรมใด
  2. ต้องการกิจกรรมที่ 7 กิจกรรมคืออะไร

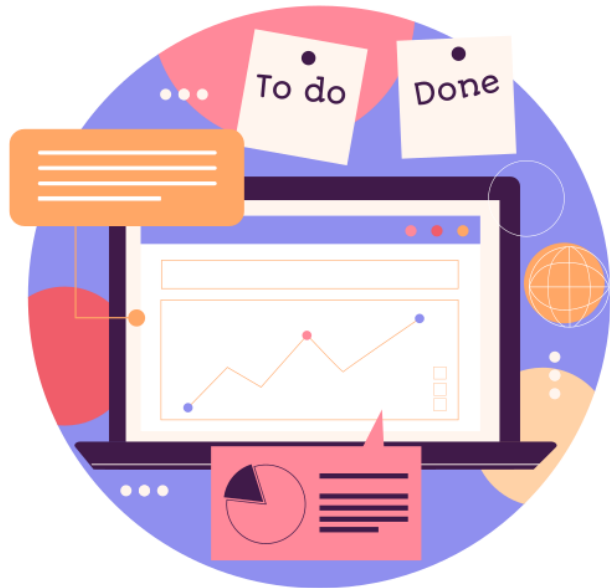
คำตอบ(เพิ่มเติม) จากกิจกรรมที่ 1.1

เรื่อง การนิยามและวิเคราะห์ปัญหา

1. ปัญหาจากสถานการณ์ คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการกับนักเรียนมากที่สุด
2. เงื่อนไข/ข้อกำหนด ตามสถานการณ์ คือ
โรงเรียนเปิดสอนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพได้ภาคเรียนละ 3 กิจกรรม
โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ 7 กิจกรรม
3. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องนำมาใช้ในการแก้ปัญหา
  - รหัสประจำตัวนักเรียน
  - ชื่อ - นามสกุล
  - กิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่สนใจมากที่สุด (กิจกรรมที่โรงเรียนเปิด ได้แก่ ขนมหไทย ตัดผม ทำเล็บ เพาะเห็ด เลี้ยงปลา ซ่อมรถ ปลุกผักปลอดสารพิษ)

สรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม
ลงในกระดาษโพสอิท
จากนั้นนำไปติดลงบนบอร์ด

สรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมลงในกระดาษโพสอิท จากนั้นนำไปติดลงบนบอร์ด

ได้รู้เกี่ยวกับการจัดการข้อมูล
เพื่อใช้ในการวางแผนหรือทำงานต่างๆ
อย่างมีระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์ การนิยาม
การออกแบบ การประมวลผล และการนำเสนอ
ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้
๓๓๑ ศศิวรรณ ๖๐๗

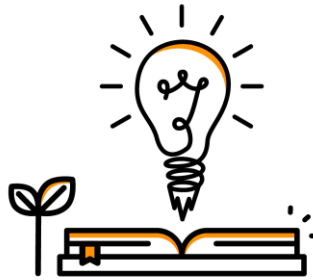
การระบุสาเหตุของปัญหา
การกำหนดขอบเขตของปัญหา
การทำงานเป็นวัน ต่อวัน

ได้รู้วิธีการจัดการข้อมูล
เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ปัญหา

ได้ระบุข้อมูลเกี่ยวกับ
กับการแก้ปัญหา
ที่ถูกต้อง
จิรัชญา

ได้ร่วมกันแสดง
ความคิดเห็น
ร่วมกันภายในกลุ่ม

สรุปบทเรียนในวันนี้

การนิยามปัญหา เป็นการระบุถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาที่เป็นไปได้ทั้งหมด หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการจากการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา เป็นการกำหนดขอบเขตของปัญหา

สรุปบทเรียนในวันนี้

การกำหนดขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา เช่น ข้อมูลที่ต้องการ ชนิดข้อมูล แหล่งข้อมูล ปริมาณข้อมูล

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบกิจกรรมที่ 2.1 เรื่อง การออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง การจัดการข้อมูล

สามารถดาวน์โหลดได้จาก www.dltv.ac.th